

JOURNAL OF VALUATION AND EXPERTNESS

editor-in-chief: Ing. Jakub Horák

managing editor: Ing. Jiří Mácha

chairman of the editorial board: Ing. Veronika Machová

Published by:

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

School of Expertness and Valuation

Okružní 517/10

370 01 České Budějovice

Tel.: +420 380 070 218

e-mail: horak@mail.vstecb.cz

<http://journals.vstecb.cz/publications/Journal-of-valuation-and-expertness>

ISSN 2533-6258 (Online)

Periodicity: Twice a year

Since 2016

Date of issue: June 2019

EDITORIAL BOARD/EDIČNÍ RADA

Ing. Veronika Machová – chairman

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

doc. Ing. Marek Vochozka, MBA, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

prof. Ing. Jan Váchal, CSc.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

doc. Ing. Eva Vávrová, Ph.D.

Mendel University of Brno

Ing. František Milichovský, Ph.D., MBA, DiS.

Brno University of Technology

Dr. Lu Wang

Zhejiang University Finance Economics, China

Ing. Ondrej Stopka, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Jarmila Straková, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Mgr. Zdeněk Caha, MBA, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Marek Vokoun, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Filip Petrách, Ph.D.

University of South Bohemia in České Budějovice

Ing. Simona Hašková, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Content/Obsah

ANALYSIS OF THE ISSUE OF VALUATION AND EXPERTNESS ON THE THEORETICAL LEVEL – FOCUS ON THE BUSINESS VALUATION.....	1
ROZBOR PROBLEMATIKY ZNALECTVÍ A OCEŇOVÁNÍ V TEORETICKÉ ROVINĚ – ZAMĚŘENÍ NA OCEŇOVÁNÍ PODNIKU.....	2

Eva Kalinová, Jan Fišer

EXPERTNESS AND CHANGES AFTER ADOPTING AMENDMENT TO ACT.....	12
ZNALECTVÍ A ZMĚNY PO PŘIJETÍ NOVELY ZÁKONA.....	13

Tomáš Krulický, Jakub Horák

EXPERTNESS AND VALUATION IN THE WORLD.....	24
ZNALECTVÍ A OCEŇOVÁNÍ VE SVĚTĚ.....	25

Tomáš Krulický

CREATING OPTIMIZED PRICE MODEL OF ELECTRIC ENERGY TARIFF FOR ELECTRIC VEHICLES USE.....	32
VYUŽITÍ OPTIMALIZOVANÉHO CENOVÉHO MODELU TARIFU ELEKTRICKÉ ENERGIE PRO VYUŽITÍ ELEKTROMOBILŮ.....	33

Klára Skalníková, Markéta Palcerová

FINANCIAL ANALYSIS OF THE AVERAGE ENTERPRISE IN THE SUGAR REFINEMENT INDUSTRY.....	44
FINANČNÍ ANALÝZA PRŮMĚRNÉHO PODNIKU V CUKROVARNICKÉM PRŮMYSLU.....	45

Jakub Horák

EXPERTNESS AND CHANGES AFTER ADOPTING AMENDMENT TO ACT

Tomáš Krulický¹, Jakub Horák¹

¹University of Žilina

Abstract

Nowadays, expertness is considered a very important activity, yet not very well known and widespread for the public. However, expertness has been connected with the society activities for many years. This contribution focuses primarily on the expert and the impulses inherent in their work. Although the activity of an expert is very interesting, it has still not been widespread much in the Czech Republic, especially among students, who appear to be not interested much in this field. Therefore, judicial expertise and organizations in general lack experts. This is also due to the fact that in the Czech Republic, there are not enough fields of study enabling students to become professionals with corresponding knowledge, skills, and responsibilities required in this branch. Nevertheless, this is about to change, when the changes shall also focus on improving the quality of expert reports.

Keywords: history of expertness, basic terms, existing legislation and changes, education in expertness

ZNALECTVÍ A ZMĚNY PO PŘIJETÍ NOVELY ZÁKONA

Tomáš Krulický¹, Jakub Horák¹

¹Žilinská univerzita v Žilině

Abstrakt

Znalectví je dnes považováno za jednu z velmi důležitých, avšak pro veřejnost ne příliš rozšířených činností. Přitom společnost provází již řadu let. Zaměření tohoto článku je nasměřováno v první řadě na osobu znalce a podněty patřící neodmyslitelně k jeho práci. Bohužel, ač je činnost znalce velmi zajímavá, nemá v České republice valné rozšíření, a to zejména mezi mladými studujícími lidmi, kteří o tento obor neprojevují přílišný zájem. Soudnímu znalectví a organizacím jako takovým proto tito lidé chybí. Je to zapříčiněno i faktem, že v České republice není dostatek studijních oborů, díky kterým by se ze studentů stali profesionálové s odpovídajícími znalostmi, dovednostmi a odpovědností v tomto oboru. Ovšem to se již v brzké době má změnit, kdy zaměření těchto změn se týká i zkvalitnění vypracovaných posudků organizacemi.

Klíčová slova: historie znalectví, základní pojmy, platná legislativa a změny, vzdělání v oboru znalectví

Úvod do problematiky

Soudní znalectví je službou, pomocí které odborníci z různých oblastí pomáhají především státním orgánům při rozhodovací činnosti, a to zejména díky svým odborným znalostem. Právě proto hraje zvláštní roli v tomto procesu osoba znalce a jeho kvalifikace. Ta odlišuje znalce od experta. K tomu, aby mohl znalec svou činnost vykonávat, musí být notně vybaven nejen vědomostmi ze svého oboru, ale musí také znát souvislosti, jež se z právního hlediska k věci vztahují, dále znát potřeby orgánů činných v řízení a důsledky, které jeho posudek bude mít.

První zmínky o počátcích potřeby se dají vyčíst už v antických, arabských ale i čínských textech. Nicméně pokusy o zapojování odborníků do procesních řízení se začínají objevovat

až v 16. století během inkvizičních procesů. Opravdové zapojení „znalé osoby“ do procesu začíná probíhat až na přelomu 18. a 19. století, s rozvojem vědy a techniky. V této době však znalec zůstává pouze jakýmsi pomocníkem soudu. Z této doby je znám první seznam stálých soudních znalců na našem období. S rozvojem vědy a techniky v polovině 19. století a ve 20. století přichází nutná účast odborníků u soudu. S tím přichází zařazení znaleckého posudku jako samostatného druhu soudního důkazu. Po druhé světové válce upravil znaleckou činnost zákon 167/1949 Sb. o stálých přísežných znalcích a tlumočnících. Tento zákon sjednotil seznamy znalců a způsoby jejich jmenování. Tato úprava však vydržela jen do roku 1967, kdy byla dosavadní znalecká činnost upravena zákonem č. 37/1967 Sb. O znalcích a tlumočnících a k tomu příslušnou prováděcí vyhláškou. Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. Tento zákon platí dodnes (Bradáč a kol., 2010).

Znalec

„Znalcem je ve smyslu zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, osoba, kterou do této funkce jmenoval pro konkrétní obor, odvětví a specializaci ministr spravedlnosti nebo předseda krajského soudu v rozsahu, v němž k tomu byl ministrem spravedlnosti pověřen. Informaci o tom, zda je konkrétní osoba znalcem či nikoliv, je možné ověřit v seznamu znalců a tlumočníků, který vede Ministerstvo spravedlnosti a uveřejňuje jej na svých internetových stránkách.“ (O znalecké činnosti, 2018).

Seznam znalců a tlumočníků spravuje a uveřejňuje na svých internetových stránkách Ministerstvo spravedlnosti. Umožňuje tím prověřením konkrétní osoby a získání informací o jeho kvalifikaci.

Jak již bylo zmíněno, výkon znalecké činnosti je pevně dán zákonem a prováděcí vyhláškou. Povinností znalce je vykonávat znaleckou činnost osobně a ve stanovené lhůtě. To znamená, že by neměl část práce svěřit další osobě. Výjimku tvoří pomocné práce a činnosti, na které je vhodné přibrat konzultanta k posouzení zvláštních otázek. Toto je však potřeba v posudku vždy zmínit a také je nutné předem požádat orgán státní správy o možnosti konzultanta přibrat. I v takovémto případě však znalec nese plnou odpovědnost za znalecký posudek (Bradáč a kol., 2010).

Znalecký ústav

Kromě znalců mohou znaleckou činnost vykonávat také znalecké ústavy jako právnické osoby, popř. její organizační složka, jež je k této činnosti specializovaná. Zákon rozlišuje dvojí znalecké ústavy. V první řadě jsou to pracoviště specializovaná na znaleckou činnost. Orgány státní správy jsou povinny vyžadovat znalecké posudky především od těchto ústavů, pokud v daném oboru existují.

V druhé řadě, v případech vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení mohou orgány státní správy požádat vědecké ústavy, vysoké školy a jiné instituce, aby sami dodali posudek. Seznam těchto ústavů spravuje stejně jako u ústavů specializovaných na znaleckou činnost, Ministerstvo spravedlnosti. (Bradáč a kol., 2010).

Znalecký posudek

„Znalecký posudek“ je jedním z možných použitých důkazů v soudním, někdy i ve správním řízení, jehož účelem je získat informace, které jsou pro dané řízení podstatné a které závisí na odborných znalostech. Vypracovává jej znalec, zhodnocení je ale úkolem soudce nebo jiné osoby, která vede řízení. Znalci nepřísluší provádět hodnocení důkazů a řešit právní otázky. V rámci řízení rozlišujeme tzv. „odborné vyjádření“ a „znalecký posudek“. Je-li k objasnění skutečnosti důležité pro řízení třeba odborných znalostí, vyžádá si orgán pouze odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující, přibere orgán činný v řízení znalce.“ (O znalecké činnosti, 2018).

Znalecké obory

Po jmenování znalce následuje zapsání do seznamu znalců. Seznamy jsou členěny podle oborů, některé obory se dělí ještě na odvětví. Toto rozdělení je provedeno dle praktických potřeb orgánů státní moci. U každého znalce je uvedena jeho specializace popř. další obory, v jejichž oblasti je oprávněn zpracovávat znalecké posudky. Tyto seznamy jsou veřejně přístupné, jsou vedeny centrálně pod Ministerstvem spravedlnosti (Bradáč a kol., 2010).

Oceňování

Pomocí znaleckých posudků se v soudním řízení zjišťuje příčina určitého následku. Jde o zjišťování hodnoty určitého aktiva či určité újmy k určitému datu. Stanovení hodnoty těchto činitelů je velmi důležitou součástí soudního řízení, protože na stanovení hodnoty konkrétního nároku soudem závisí výsledek řízení. V praxi jde zejména o ekonomické oceňování, kdy se stanovuje hodnota podniků, podílů a akcií a samozřejmě o stanovení hodnoty movitých či nemovitých věcí. Oceňování akcií a podobných aktiv je velmi významné a to především proto, že podstatnou část majetku nevlastní fyzické osoby jako takové, ale z velké části právě různé společnosti, ve kterých figurují jednotlivci jako dominantní či výhradní vlastníci či právě naopak jako jejich menšinoví podílníci či akcionáři (Zima, 2016).

Aby se člověk mohl stát znalcem, je nutné mít potřebné zkušenosti a znalosti v oboru, v němž má jako znalec působit. Zároveň musí mít takové osobní vlastnosti, jež dávají předpoklad k tomu, že je schopen znaleckou činnost řádně vykonávat (Kremplová, 2019).

V tržní ekonomice je oceňování různých druhů majetku velice důležitou součástí hospodářského života. Na oceňovacích posudcích staví mnohé nejrůznější zákony, činnost policie, práce soudů, hospodářská praxe. Oceňovací činností se pak zabývají sami odhadci, soudní znalci, investoři a investiční poradci. Z toho plyne, že oceňovací činnost je činnost se značnými dopady pro různé subjekty společenského života a že je potřeba klást určité nároky na úroveň samotných oceňovatelů a oceňovacích zpráv (zejména znaleckých posudků).

Po dlouhých letech vývoje se vypracovala řada znalců a znaleckých ústavů, jež jsou schopni zpracovat posudky, dosahující velmi slušné úrovně, na druhé straně však existují ocenění, jež v podstatě ani oceněními nejsou (Znalecký portál ČR, 2013).

V současné době působí v České republice dle evidence Ministerstva spravedlnosti 8515 soudních znalců, z toho největší počet 5682 tvoří znalci v oboru ekonomika. V tomto oboru

většinu, tj. 5423 osob, tvoří znalci specializující se na oceňování nemovitostí. Tato skutečnost je dána aktivitou trhu s nemovitostmi a dále také tím, kolik povinností je vázáno k vlastnictví nemovitosti jako takové (Ministerstvo spravedlnosti, 2019).

Studijní program Znalectví a oceňování reaguje na aktuální situaci znaleckých ústavů a situaci ohledně stavu znalců v České republice. V současných znaleckých ústavech, jsou jako jednatele sice zapsáni někdy znalci, jindy ovšem také často osoby, které znalci nejsou. Znalecké posudky takových ústavů velice často zpracovávají nezalci a ti jednatele, někdy znalci, jindy nezalci to jen podepisují. A proto podle toho vypadá i kvalita znaleckých posudků (Komora soudních znalců ČR, 2016).

Škoch (2011) tvrdil, že státní orgány by měly vyvinout více úsilí, týkající se vzdělávání znalců a až poté by měly přistupovat k přezkušování či jiné restrikci. Je třeba připravit školení či setkání znalců, jež se budou týkat např. změn oceňovací vyhlášky, řešení problémů oceňování v praxi, apod. Neznalost znalců může totiž vést k fatálním chybám. Tento požadavek byl částečně vyslyšen Novelou zákona o znalcích a tlumočnících.

Důvodová zpráva a změny v oboru

Potřebnost studijního programu lze spatřovat právě i v předložené důvodové zprávě týkající se Novelu zákona o znalcích a tlumočnících, která hovoří o nutné stabilizaci znaleckého odvětví a především zkvalitnění této činnosti.

Cílem studijního programu Znalectví a oceňování je zejména vychovat velice kvalitní odborníky ve znaleckém oboru a maximálně je připravit na výkon profese soudního znalce. Je tedy potřeba, aby absolvent disponoval dostatečnými teoretickými a praktickými znalostmi a dovednostmi. Soudní znalectví je jednou z oblastí, kde platí, že vzdělání není nikdy dost. Takže pokud bych měl odpovědět, zda se zúročí znalosti z vysoké školy, tak zde jednoznačně ano. Úkolem znalce je vytvářet posudky, které mimo jiné tlumočí odborné stanovisko do řeči srozumitelné laikům. Znalec tedy musí počítat s celoživotním vzděláváním (Trávník, 2013).

Kromě kvalifikačních požadavků pro vstup do profese je v současné době posílený dohled nad znalci a znaleckými ústavu. Cílem toho je zvýšit kvalitu znaleckých posudků. Žadatelé budou nově povinně procházet vstupní zkouškou, která prověří jejich všeobecné znalosti o znalectví a základní znalosti procesních právních předpisů i odborné znalosti z oboru, kterému se budou věnovat. Dohledové orgány budou pak náhodně kontrolovat vybrané posudky u každého znalce i kanceláře a to alespoň jednou za pět let. Zpřísněny budou také peněžní pokuty pro znalce (Justice, 2017).

Zkvalitnění posudků si klade za cíl právě Novela zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech z dílny Ministerstva spravedlnosti. Pro nové žadatele se zavádí vstupní odborné zkoušky, u stávajících znalců se budou přezkoumávat jejich posudky (Česká justice, 2018b).

V současné době v České republice ubývá soudních znalců. V roce 2016 bylo v České republice přesně 9283 znalců, avšak v roce 2019 se počet znalců snížil na 8515, tedy přesně o 768 znalců.

Je možné tvrdit, že odborníci odcházejí především kvůli nízkým odměnám, které však ministerstvo spravedlnosti plánuje v blízké době navýšit. Nyní se odměny pohybují v rozsahu 100 až 350 korun za hodinu práce a někdy to vede k tomu, že si někteří znalci vykážali i více než 30 hodin práce denně. Ministerstvo spravedlnosti navrhuje zvýšení odměny na 350 až 500 korun (Česká justice, 2018c).

Současný systém výkonu dohledu nad znaleckou činností je nefunkční, a to především z toho důvodu, že tato oblast není dostatečně personálně zajištěna a zejména nejsou orgánům, jež vykonávají dohled, dány k dispozici dostatečně efektivní nástroje k jeho výkonu. Navrhovaná právní úprava, jež byla uzákoněna 6. 3. 2019, přináší řadu systémových změn a rovněž zavádí účinnější systém správních trestů, který by společně s jejich uveřejňováním měl na dotčené subjekty působit preventivně a zároveň zajistit vynutitelnost zaváděných opatření.

Dle zákona dojde ke zpřísnění výkonu dohledu a k posílení role poradních sborů ministra spravedlnosti a jednotlivých předsedů krajských soudů, v jejichž řadách budou sedět přední odborníci na danou problematiku. Poradní sbory by se měly podílet na přezkušování žadatelů v rámci vstupní zkoušky nebo dávat svá stanoviska ke správnosti znaleckých posudků. Zlepšit kvalitu znaleckých posudků je prioritou právní úpravy. Je nutné zaměřit se na samotný výběr znalců, na jejich vzdělání, dosavadní praxi a též zefektivnit dohled nad znalci a jejich činností (Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, 2019).

Nová pravidla pro soudní znalce by podle návrhu schváleného Sněmovnou měla platit od roku 2021. Vláda si od změny slibuje zkvalitnění jejich práce, současný zákon o znalcích z roku 1967 je podle kabinetu značně zastaralý. Nová pravidla jsou však dle předsedy Komory soudních znalců ČR Vladimíra Váchy od základu špatná, nedomyšlená a nebudou fungovat. Současný zákon o znalcích je podle něj funkční a stačilo by ho drobně upravit a doplnit (Česká justice, 2019).

Navrhovaná právní úprava předpokládá zpětné hodnocení posudků jednotlivých znalců, a to nejméně tři znaleckých posudků jednou za 5 let. Toto hodnocení by prováděli pravděpodobně 3 nebo 5 odborníků z poradního sboru. Dle splnění určitých podmínek, mezi které patří i úspěšné absolvování vstupní zkoušky, může být znalec zapsán do seznamu. Žadatelé o zápis do seznamu budou mít povinnost nést náklady vykonání této vstupní zkoušky a budou muset uhradit za tuto zkoušku poplatek dle zákona o správních poplatcích. Obecná část zkoušky bude skládána elektronicky s okamžitým vyhodnocením na Justiční akademii. Náklady na tuto část zkoušky nebudou příliš velké. Nákladnější bude zvláštní část zkoušky, jež bude spočívat v přezkušování žadatelů z odborných znalostí před zkušební komisí. V rámci této zkoušky bude nutné zaplatit odborné zkoušející. Zde předpokládáme jako dostatečný počet zkoušejících 3 osoby (Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, 2019).

Za jednu ze zásadních změn považuje Ministerstvo spravedlnosti převedení veškeré agendy pod svou správu. Centralizace licenčního řízení, dohledu a také metodické činnosti bude zárukou jednotného přístupu a současně umožní uvolnit soudy od správní agendy. Zákon také počítá s vyšší mírou elektronizace odvětví. Ta se týká možnosti využití elektronických znaleckých posudků, elektronické evidence znaleckých a tlumočnických úkonů, které nahradí papírové deník.

Jak uvedl ministr spravedlnosti Jan Kněžínek, přijatý zákon je pro justici velmi potřebnou normou, protože v souladu s evropským právem zavádí také nárok na jmenování znalcem a tlumočnickem. To povede k personálnímu zkvalitnění výkonu těchto profesí, jelikož je budou moci vykonávat pouze osoby, které splní určitý minimální standard a jednoznačné kvalifikační požadavky.

Znaleckou činnost budou i nadále vykonávat znalci, a to samostatně nebo jako zaměstnanci, společníci nebo členové znalecké kanceláře. Znalecká kancelář bude právnickou osobou, která vykonává znaleckou činnost prostřednictvím znalců. Zároveň zůstane zachován institut znaleckých ústavů. Zákon však počítá pouze s těmi znaleckými ústavu, které jsou vysokými školami, veřejnými výzkumnými institucemi a jinými obdobnými odbornými pracovišti (Justice.cz, 2019).

Znalcům by zákon nově uložil povinné pojištění za škodu, kterou by případně mohl jejich posudek způsobit. S pojišťováním znalecká obec příliš nesouhlasí (Česká justice, 2018a).

„Znalec musí být pojištěn pro případ povinnosti nahradit újmu způsobenou v souvislosti s výkonem znalecké činnosti po celou dobu výkonu znalecké činnosti tak, aby výše limitu pojistného plnění byla úměrná možným újmám, které lze v rozumné míře předpokládat...“ (Návrh zákona o znalcích a tlumočnících, 2019)

Legislativa se velice zpřísnuje a zvyšuje nároky a sankce na znalce bez adekvátního ohodnocení. Znalců neustále ubývá bez vyhlídky na změnu. Současný věkový průměr soudních znalců je 62 let (Bílková, 2016). Věkový průměr znalců se tak podobá věkovému průměru lékařů. Starší znalci však vytvoří daleko méně posudků než mladší znalci, a to především z toho důvodu, že starší znalci nerozumějí současným moderním technologiím, ve výsledku tedy znalecké posudky mnohdy už ani nevytváří. Tito nevytížení znalci totiž velmi často rezignují na další vzdělávání, aktualizaci softwaru atd., protože si na to znaleckou činností ani nevydělavají – tím však ztrácejí díky své znalecké nečinnosti odborné předpoklady pro její výkon. Lidé s akademickými tituly, kteří byli nositeli standardů, odcházejí a nemají komu předávat své zkušenosti. Většina znalců jsou pak profesní odborníci, kteří mají svá zaměstnání a znalectví je pro ně jen nadstavbou (Česká justice, 2019).

Dosavadní nevyhovující podmínky v tomto oboru vedou k tomu, že odborníků ochotných zpracovávat posudky, stejně jako znaleckých ústavů, jak již bylo řečeno, rychle ubývá. Za posledních deset let ubyla cca ¼ znalců, ubyly i státní znalecké ústavy, které jsou právě nositeli kvality. Prudký propad byl zaznamenán hlavně po nabytí zákona 444/2011. Tento zákon již v roce 2012 způsobil, že sankce vzrostly na neúměrnou výši oproti odměnám. Předseda Komory soudních znalců ČR pan Vladimír Vácha dokonce tvrdí, že nyní má Česká republika deficit minimálně jedné znalecké generace, která nemůže předat zkušenosti těm mladším. Novela přináší celkem 176 změn původní předlohy zákona. Tyto změny mají obor znalectví a oceňování mimo jiné ztraktivnit.

Určitým rizikem této předkládané právní úpravy je teoretická možnost, že v důsledku nastavení nových podmínek dojde po uplynutí přechodného období ke snížení počtu znalců, popř. i znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů, neboť se nebudou chtít účastnit nově nastaveného systému v této profesi. Na druhou stranu zakotvením jasných podmínek vstupu

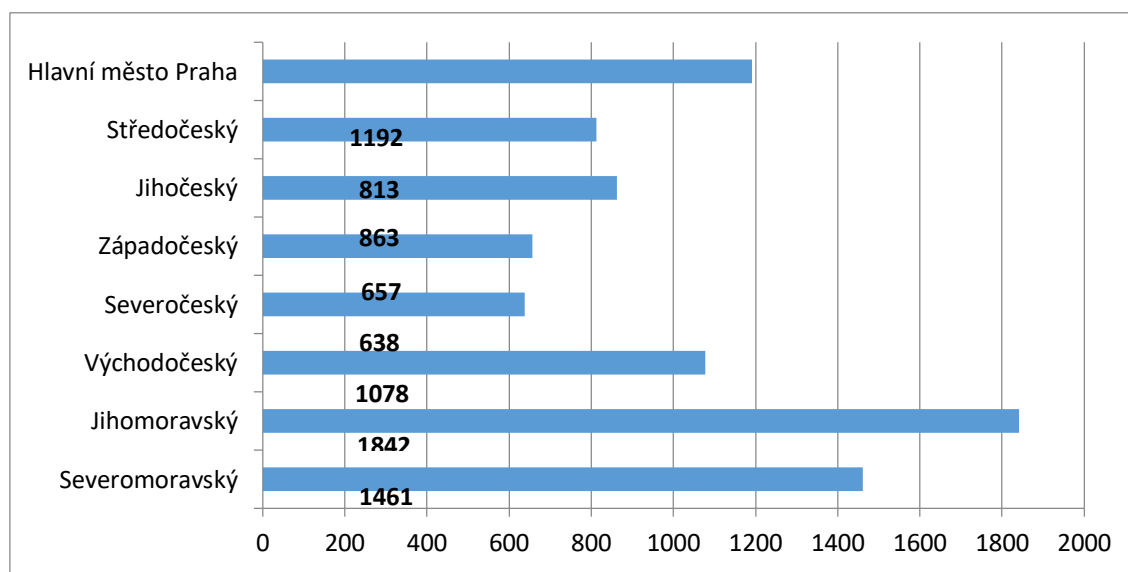
do profese, včetně právního nároku, a zakotvením takové výše odměn, která bude odpovídat současné tržní situaci, by toto riziko mělo být do značné míry eliminováno (Hospodářská komora ČR, 2016).

Vzdělání v oblasti znalectví a oceňování je možné získat v České republice např. na VUT v Brně (obor Soudní inženýrství), na Mandelově univerzitě v Brně (obor Technické znalectví a expertní inženýrství či Technické znalectví a pojišťovnictví), na Vysoké škole realitní Institut Franka Dysona v Brně (obor Oceňování nemovitostí) či na VŠE v Praze (obor Oceňování podniku a jeho majetku). Kurzy znaleckého minima nabízí celá řada škol. Díky tomu, že téměř neexistují v ČR obory zaměřené na problematiku znalectví a oceňování v oblasti ekonomiky, není dostatečný počet kvalifikovaných znalců v tomto oboru. V oboru ekonomiky je přitom zadávaných nejvíce znaleckých posudků.

Jestliže se podíváme na rozčlenění znalců dle jejich oborů, působí v České republice, jak již bylo výše zmíněno, 8515 soudních znalců. Díky plánovaným zvýšeným odměnám je však možné, že se počet soudních znalců během dalších let zvýší (i když chystané změny mohou mít v prvopočátku spíše opačný efekt).

Dle grafu č. 1 uvedeného níže je zřejmé, že soudních znalců v jihočeském kraji je, oproti některým ostatním krajům České republiky, méně.

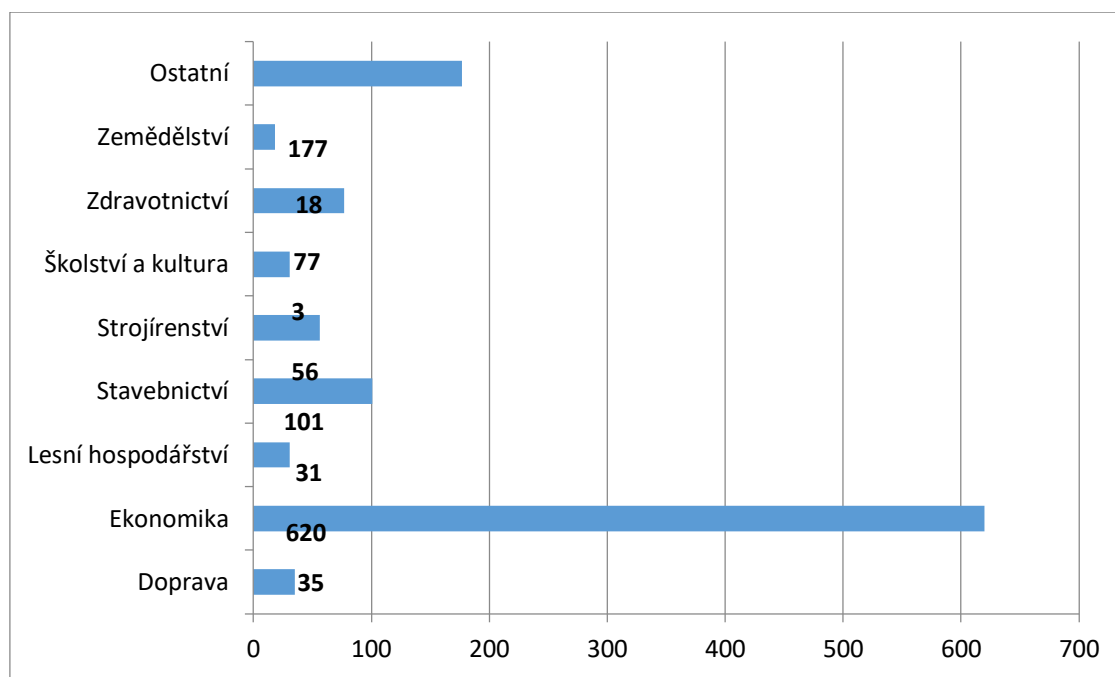
Graf 1: Rozdělení znalců dle krajů

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti České republiky (2019).

Dle níže uvedeného grafu č. 2 je zřejmé, že v oboru Ekonomika se nachází největší počet soudních znalců, a to konkrétně 620. Ostatním oborům se však věnuje značně znalců, i přesto, že vzhledem k charakteru regionu, jde o aktuální problematiku.

Graf 2: Znalci dle oboru v jižních Čechách

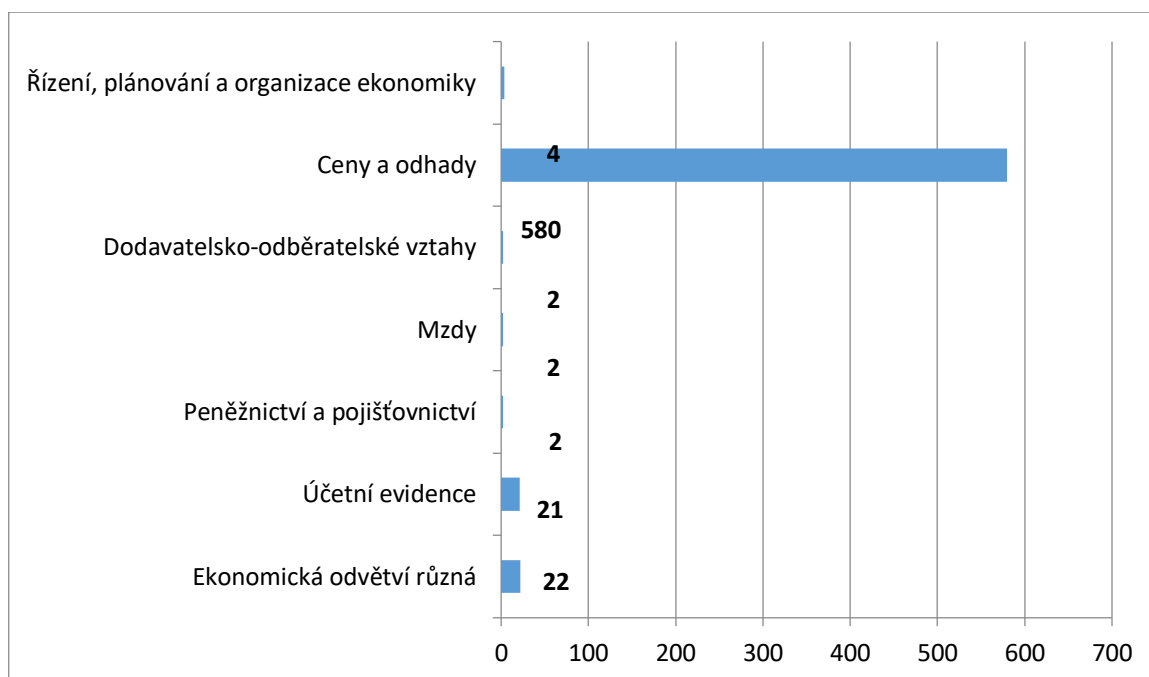

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti České republiky (2019).

S ohledem na společenský vývoj a na zamýšlený právní nárok na jmenování znalcem je třeba přehodnotit současné stanovení oborů, odvětví a specializací znalecké činnosti, neboť některá odvětví již v současné době nejsou téměř potřeba a naopak je žádoucí, aby vznikla jiná, která v současnosti chybí. Na tuto problematiku je zároveň nutno navázat jednoznačné stanovení kvalifikačních kritérií pro výkon znalecké činnosti, což v současnosti do značné míry chybí. Přípravovaný studijní program bude reflektovat požadavky a kvalifikačně připraví pro výkon znalecké činnosti znalce v oboru ekonomika, jelikož právě tohoto zaměření je v dnešní době převážná část posudků (Hospodářská komora ČR, 2016).

Největší počet znalců v oboru Ekonomika se specializuje především na ceny a odhady, jak je patrné z grafu č. 3. Jak je vidět z grafu, ostatní oblasti v tomto oboru jsou zastoupeny značně méně.

Graf 3: Znalci oboru ekonomika v jižních Čechách

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti České republiky (2019).

Shrnutí

Bohužel dosavadní zákon příliš nepodporoval výchovu mladé generace znalců a dostatečně tyto mladé lidi nemotivoval, aby znaleckou činnost vykonávali. V souvislosti s nastavením nových podmínek může dojít k dalšímu snížení počtu znalců. Ústav znaleství a oceňování proto chce podpořit novelu tohoto zákona a vychovávat novou mladou generaci erudovaných znalců. Potřebnost tohoto kroku vyplývá z výše uvedených skutečností.

Ústav znaleství a oceňování chce reflektovat nynější potřebu trhu a produkovat absolventy v oboru ekonomika. Přidanou hodnotou Ústavu znaleství a oceňování při Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích je možnost vykonávání studentských praxí přímo na daném Ústavu, který má se znaleckými posudky letité zkušenosti. Ústav znaleství a oceňování za dobu své činnosti zpracoval již stovky znaleckých posudků, na nichž se podílejí odborníci a akademičtí pracovníci, kteří jsou znalci v daném oboru. Právě tyto odborníci budou zajišťovat celý studijní program Znaleství a oceňování. To vše svědčí o erudovanosti a připravenosti vedení připravovaného studijního programu.

Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích má uzavřeno více než tisíc smluv s mnohými podniky a je opravdu zřejmé, dle jejich připomínek, že narůstají požadavky na zpracování znaleckých posudků, a to nejen v oblasti ekonomiky, ale též v zemědělství či jiných oblastech. Tato situace je patrná i z připomínek Technického konsorcia, jež se sdružuje při Vysoké škole technické a ekonomické.

Reference

- BÍLKOVÁ, Z., 2016. *Základní otázky znalecké činnosti z hlediska rizik* [online]. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Ústav soudního inženýrství, 72 s. Vedoucí diplomové práce prof. JUDr. Ivo Telec, CSc. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://dspace.vutbr.cz/bitstream/handle/11012/60542/B%C3%ADlkov%C3%A1%20DP.pdf?sequence=2>
- BRADÁČ, A. a kol., 2010. *Soudní znaleství*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-704-8.
- ČESKÁ JUSTICE, 2018a. *Poslanci schválili rozsáhlé změny v zákonu o znalcích, ti varují před zánikem okrajových oborů* [online]. [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2018/11/poslanci-schvalili-rozsahle-zmeny-zakonu-znalcich-ti-varuji-pred-zanikem-okrajovych-oboru/>
- ČESKÁ JUSTICE, 2018b. Lukáš Křístek: *Návrh znaleckého zákona je diskriminační a může rozložit profesi* [online]. [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2018/03/znalec-lukas-kristek-navrh-znaleckeho-zakona-dlukas-kristek-navrh-znaleckeho-zakona-je-diskriminacni-a-muze-rozlozit-profesi/>
- ČESKÁ JUSTICE, 2018c. *Poslanci: odměny pro znalce chceme zvýšit, při pitvě mají zůstat dva lékaři*, [online]. [cit. 2019-04-22]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2018/09/poslanci-odmeny-pro-znalce-chceme-zvysit-pri-pitve-maji-zustat-dva-lekari/>
- ČESKÁ JUSTICE, 2019. *Předseda znalecké Komory o novém zákonu: Je to sebevražda znaleství za bílého dne* [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2019/03/predseda-znalecke-komory-o-novem-zakonu-je-to-sebevrazda-znalectvi-za-bileho-dne/>
- HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR, 2016. *Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace (RIA)* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: https://www.komora.cz/files/uploads/att/files/20323/ria_KORNA9MBCFOR.doc
- JUSTICE, 2017. *Cesta ke kvalitnějším znaleckým posudkům: vláda schválila dvě úpravy z dílny Ministerstva spravedlnosti* [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=2375&d=352490>
- KATALOG ZNALCŮ, 2018. *O znalecké činnosti* [online]. [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: <http://www.katalogznalcu.cz/o-znalecke-cinnosti>
- KOMORA SOUDNÍCH ZNALCŮ ČR, 2016. *Stanovisko Komory soudních znalců České Republiky k návrhu zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech* [online]. [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: www.kszcr.cz
- KREMPLOVÁ, I., 2019. *Jak se stát soudním znalcem?* [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.ak-kremplova.cz/blog/jak-se-stat-soudnim-znalcem>

- MINISTERSTVO SPRAVEDLONOSTI ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Evidence znalců a tlumočnicků* [online]. [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: [http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/\\$\\$SearchForm?OpenForm&Seq=1](http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/$$SearchForm?OpenForm&Seq=1)
- POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. *Návrh zákona* [online]. [cit. 2019-04-25]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=72>
- ŘEPKA, V. 2019. *Sněmovna schválila nové úpravy znalecké, tlumočnické a překladatelské činnosti* [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/?clanek=snemovna-schvalila-nove-upravy-znalecke-tlumocnicke-a-prekladatelske-cinnos-1>
- ŠKOCHEK, P., 2011. *Aktuální otázky znalecké činnosti* [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: http://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=40001
- TRÁVNÍK, V., 2013. *Soudní znalec s dlouholetou praxí odhaluje své zkušenosti* [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://zapnimozek.cz/ing-vlastimil-travnik-soudni-znalec-s-dlouholetou-praxi-odhaluje-sve-zkusenosti/>
- ZIMA, P., 2016. *Oceňování podniků v právní praxi*. Praha: C. H. Beck. Právní praxe. ISBN 978-807-4006-234.
- ZNALCKÝ PORTÁL, 2013. *České oceňovací standardy pro vybrané druhy majetku – návrh* (IOM VŠE v Praze) [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: http://www.znaleckyportal.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=242:ceske-ocenovaci-standardy-pro-vybrane-druhy-majetku-navrh-iom-vse-v-praze&catid=204:znalectvi-obecne&Itemid=306
-

Kontaktní adresa autorů:

Ing. Tomáš Krulický, BBA, Žilinská univerzita v Žilině, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Univerzitná 8215/1, 01026 Žilina, Slovensko, e-mail: krulicky@mail.vstecb.cz

Ing. Jakub Horák, Žilinská univerzita v Žilině, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Univerzitná 8215/1, 01026 Žilina, Slovensko, e-mail: horak@mail.vstecb.cz